

АКАТИСТ СВЕТОМ ЕВАНЂЕЛИСТИ И АПОСТОЛУ ЛУКИ
18. / 31. октобар

Кондак 1.

Премудрим промислом Божијим избрани да благовестиш светлост Христовог Еванђеља целом свету, Лука свеблажени, пошто си стекао велику смелост пред лицем Господа Чији си земаљски живот и науку записао, измоли од Њега да нам подари опроштај свих сагрешења и утврди нас у непорочном и благочестивом животу, како би могли сверадосно да ти кличемо: Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Икос 1.

Бог је тако заволео свет да је и Сина Свога Јединородног послао људима, да их Својим животом, смрћу и славним Васкрсењем избави из канци греха, смрти и сатане и поведе ка Светлости Царства Небеског. А преко тебе, свети еванђелисто Лука, као преко Свог земаљског Анђела, записао је све тајне Неба и Земље, како би сви људи до краја века имали путоказ ка тој Светлости, и из захвалности због тога могли да ти кличу:

Радуј се, јер си Духом Светим просвећен за писање Еванђеља Христовог!
Радуј се, јер си Богом избран да објавиш Тајну Спасења!
Радуј се, благовеститељу Благих Вести!
Радуј се, јер си један од четири листа Еванђелиста!
Радуј се, јер си у тајне Божије био духом узнесен!
Радуј се, јер речи твоје просветлише Васељену!
Радуј се, јер си мрежом твога Еванђеља многе словесне душе уловио!
Радуј се, утемељитељу Новог Завета!
Радуј се, звездо сјајна у Небеској Цркви!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 2.

Заволевши светску мудрост, свети Лука, ти у младости изучи философију, медицину и сликарство. Прешавши из Антиохије у Јерусалим у време када је Господ Исус Христос сејао Своје Божанско семе по Земљи, једно добро зрно паде и у твоје срце, и ти, испуњен Небеском радошћу, запева велегласно Богочовеку Христу: Алилуја!

Икос 2.

То зрно Божије љубави донесе у теби стоструки род, јер ти, свети Лука, слушајући науку Његову и чудесна дела гледајући, испуни се Божанске мудрости и знања, којег ти не дадоше јелинске и египатске школе. Због тога те Господ изабра међу Седамдесет апостола и посла на проповед Благих Вести о спасењу рода људског. А ми, који кроз Свето Еванађеље твоје и данас пијемо ту Божију премудрост, певамо ти овако:

Радуј се, Христовом благодаћу у срце рањени!
Радуј се, јер научену светску мудрост замени Божијом премудрошћу!
Радуј се, јер си оставивши све за Христом Господом пошао!

Радуј се, весниче Господњи!
Радуј се, темељу и оснивачу Вере Христове!
Радуј се, сведоче Онога Кога су народи чекали!
Радуј се, неуморни ратниче за Истину Христову!
Радуј се, изврени ловче људских душа!
Радуј се, сејачу доброг семена које стоструко рађа!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 3.

И ти, свети Лука, наоружан од Господа силом и влашћу да проповедаш Еванђеље и чиниш чудеса, са осталим апостолима иђаше "пред лицем" Господа Христа, припремајући Му пут и проповедајући народу да је на свет дошао одавно обећани Месија, Кога сви треба као Богу, од сада па до века да кличу: Алилуја!

Икос 3.

У последње дане земаљског живота Господа Исуса Христа, када неправедне судије осудише Праведног Судију, и на Крст Га разапеше, ти, свети Лука, борављаше у Јерусалиму и са сузама гледаше како се невина крв Учителја твога излива на грешну Земљу. Плачући заједно с тобом, ми ти тужно говоримо:

Радуј се, јер си описао страдања Христа Спаситеља!
Радуј се, верни слуго Свецара Христа!
Радуј се, јер си славу Божију објавио!
Радуј се, лучо Небеска у тами света овог!
Радуј се, кладенче са кога пијемо Воду Живу!
Радуј се, јер си радосно и без страха реч Божију проносио светом!
Радуј се, добри грозде винограда Господњег!
Радуј се, јер си лицем у лице Бога кроз Христа гледао!
Радуј се, јер Га и сада у Царству Небеском гледаш!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 4.

Али се жалост твоја окрену на радост, а радост Богоубица на жалост, јер шта смрт могаше Извору Живота, и зар гробни камен могаше да задржи "Камен од угла". Господ твој устаде из мртвих, и свету дарова Живот Вечни. А ти, свети Лука, са осталим Апостолима, Њему, Васкрсломе, од свесилне радости ускликну, да се до Неба чуло: Алилуја!

Икос 4.

А када ти, свети Лука, са Клеопом иђаше у оближњи Емаус, приђе вам Васкрсли Господ и пође са вама. И мада вам је срце горело и душа трептала док вам је причао о Себи, тумачећи Пророке и Писмо, ви Га нисте познали. Тек када увече за трпезом Он преломи хлеб и благослови га, вама се отворише очи, и ви схватисте да то беше Он, Васкрсли Господ. Читајући те речи у Еванђељу твоме, и нама данас затрепери нешто у души, па ти радосно због тога појемо:

Радуј се, сведоче Васкрсења Христовог!
Радуј се, јер ти је Христос отворио разум да разумеш Писма!

Радуј се, јер ти је срце горело, када си Га слушао на путу за Емаус.
Радуј се, јер те је тада Христос рукама Својим причестио!
Радуј се, јер си испивши чашу премудрости, многе напојио познањем Христа
Спаса!
Радуј се, јер си свима проповедао Еванђеље Васкрслог Христа!
Радуј се, јер си нам открио Извор спасења!
Радуј се, светлости Разумнога Сунца!
Радуј се, јер си нас научио вери у Свету Тројицу!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 5.

Када Господ Исус Христос ради нашег спасења оснивао Цркву Своју, и по обећању, посла у Педесети дан по Васкрсењу Своме Духа Светог на Апостоле, чиме их запечати да буду непоколебљиви сведоци Вере Хришћанске, и ти, свети Лука, борављаше у Јерусалиму. Заједно са осталим Апостолима ти верно сведочаше Богочовека Христа и певаше Му као Истинитом Богу: Алилуја!

Икос 5.

Ти се, свети Лука, затим упути у завичај свој у Антиохију, где је већ било доста Хришћана, али се задржа у Севастији проповедајући многобошцима Еванђеље Христово. Ту почиваше нетљене мошти светог Јована Претече, и ти, полазећи, зајеле да их понесеш са собом, али тамошњи Хришћани не хтедоше да остану без тако драгоцене светиње. Ипак ти дадоше десну руку Јованову, под коју је и Сам Господ приклонио Божанску Главу на Крштењу. И ти је радосно понесе са собом, а ми дивећи се љубави твојој према светима, кличемо ти овако:

Радуј се, сведоче силаска Духа Светога на Апостоле!
Радуј се, јер си нам описао рађање Цркве!
Радуј се, јер си се као роса Небеска јавио и свет просветио!
Радуј се, јер је Дух Свети прстом својим записао Нови Закон на срцу твојем!
Радуј се, јер си Духом Светим објавио свету Божанске истине!
Радуј се, Господара свих светова благовеститељу!
Радуј се, од Бога избрани тајнопишче!
Радуј се, јер си срце своје очистио светлошћу Духа Светога!
Радуј се, јер многи тебе као заступника пред Богом имају!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 6.

Са нетрулежном руком светог Јована Крститеља, као великим Небеским благом, ти, свети Лука, стиже у завичај свој, на велику радост антиохијских Хришћана. Ти их и даље утврђиваше у Речи Божијој и радости Христовог Еванђеља, говорећи им као онај који је очима својим гледао чудесна дела и ушима слушао науку Сина Божијег, Спаситеља света. Слушајући премудре речи твоје, они су радосно певали: Алилуја!

Икос 6.

Ти, свети Лука, би у Антиохији док те не позва апостол Павле да му будеш сарадник и сапутник на путу Божијем, и ви отпутовасте на проповед Еванђеља у Грчку.

Тада те свети Павле остави у македонском граду Филиби, да утврдиш и уредиш Цркву, и ти ту остаде неколико година проповедајући и ширећи Еванђеље Христово. Величајући твој апостолски труд, ми ти појемо:

Радуј се, неуморни сапутниче апостола Павла!
Радуј се, са великим Павлом изабрани за учитеља многобожаца!
Радуј се, јер Еванђељем величанствено просвећујеш Васељену!
Радуј се, свих увцељених душа утешитељу!
Радуј се, лекару, који силом Небеског Лекара болести исцељујеш!
Радуј се, јер си нас Еванђељем твојим избавио из смртоносне дубине греха!
Радуј се, јер нам тугу из срца изгониш!
Радуј се, молитвениче наш пред Богом!
Радуј се, јер си многе ка светлости Живота узвео!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 7.

Када апостол Павле при крају свог трећег апостолског путовања поново посети Филибу, он те позва у Коринт да скупљате милостињу за сиромашне Хришћане у Палестини. Од тада се ти, свети еванђелисто Лука, више не одвајаше од великог апостола, непрестано певајући заједно са њим Свемогућем Богу: Алилуја!

Икос 7.

Обилазећи са радошћу све Цркве у Малој Азији и Јудеји, ви дођосте у Палестину у град Кесарију. Тада побеснели Јевреји оптужише апостола Павла римским властима због проповедања Хришћанства, али он затражи да иде на суд ћесару у Рим. Ти уз њега неодступно стајаше на том опасном путу, подвргавајући се многим опасностима и на мору и на копну. Због тога ти узносимо овакве похвале:

Радуј се, Павлов помоћниче у сужањству!
Радуј се, јер си описао његова проповедања у Делима Апостолским!
Радуј се, светилниче Божанске светлости!
Радуј се, муњо која просветли Васељену!
Радуј се, јер нас појиш Еванђељем Христовим!
Радуј се, трубо Божије благодати!
Радуј се, проповедниче неизречених тајни!
Радуј се, укрепитељу свих немоћних!
Радуј се, поуздани избавитељу од демонских напада!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 8.

Дошавши у Рим, ти си, свети Лука, заједно са апостолом Павлом, Марком, Аристархом и другима проповедао Васкрслог Христа, прво Јеврејима, али кад они започеше расправу међу собом, не верујући речима вашим, ви се окренусте незнабошцима, који кад чуше реч спасења, просвећени Духом Светим, радосно ускликнуше Оваплоћеном Христу Богу: Алилуја!

Икос 8.

И тада у Риму, ти, свети еванђелисто Лука, учини оно за шта те Бог изабра од вечности: Написа Свето Еванђеље у коме описа живот и науку Господа Исуса Христа, не само на основу онога што си сам видео и чуо, него и на основу онога што ти предаше "очевици и слуге Речи". У овом светом послу руководио те је апостол Павле, који је затим и одобрио написано Свето Еванђеље. У Риму ти написа и Дела апостолска, по налогу апостола Павла, у којима описа рађање Цркве. Не знајући како да ти другачије за то захвалимо, ми ти овако кличемо:

Радуј се, јер си безбожни свет напојио Божијом благодати!
Радуј се, Духом Светим запечаћени!
Радуј се, поверениче неизречених тајни Христових!
Радуј се, утемелитељу црквених догмата!
Радуј се, јер си се знањем Вишњим обогатио руком Владичином!
Радуј се, јер си од апостола Павла многе тајне Христове чуо и записао!
Радуј се, јер се твоја благовест пронесе по свој Земљи!
Радуј се, јер си нам вином Божије премудрости срца увеселио!
Радуј се, јер си једини покајање благоразумног разбојника у Еванђељу описао!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 9.

Када после двогодишње тамнице апостол Павле би пуштен на слободу, и пође из Рима да обиђе раније основане Цркве, ти га, свети Лука, као верни сапутник и на том путу пратише. Али кад Нерон у Риму подиже жестоко гоњење Хришћана, ви се вратисте да ободрите и подржите гоњену Цркву, која је, иако беше у сузама и крви, радосно певала: Алилуја!

Икос 9.

Твоју велику љубав према апостолу Павлу не могу да искажу ни најречитији беседници, свети еванђелисто Лука, јер када га побеснели незнабошци ухватише и бацише у окове, ти си уз њега верно и неодступно пребивао, крепећи га у тамничким мукама. И када учитељ твој мученички предаваше своју чисту и благословену душу Господу, ти си тихе сузе ронио, молећи се да храбро издржи свој величанствени подвиг. Саосећајући се са болом твојим, ми ти говоримо:

Радуј се, јер си мученичку кончину великог Павла видео!
Радуј се, изложитељу Дела Апостолских!
Радуј се, светилниче Цркве Христове!
Радуј се, јер блистањем свога духа просвећујеш срца верних!
Радуј се, јер си демонске обмане одагнао силином Хришћанске Вере!
Радуј се, јер Господ кроз тебе многа чудеса учини!
Радуј се, богата ризницо дарова Небеских!
Радуј се, непоколебљиви стубе побожности!
Радуј се, јер твоје свето име сви народи помињу!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 10.

После мученичке смрти апостола Павла, ти, свети Лука, проповедаше Васкрслог Христа у Италији, Далмацији, Галији, а нарочито у Македонији и Ахаји. Свуда си мрак незнабоштва разгонио, учећи народ да само Богу Живом и Истинитом кличе: Алилуја!

Икос 10.

У старости својој, ти, свети Лука, отпутова у Египат да и тамо пронесеш Благу Вест о спасењу рода људског. Проповедајући, ти претрпе многе муке и изврши многе подвиге међу тамошњим многобошцима. А вративши се у Грчку, ти устроји многе Цркве, рукоположи свештенике и ђаконе, и исцели многе који беху болесни и душом и телом. Зато ти радосно узвикујемо:

Радуј се, зоро Новога Дана Господњег!
Радуј се, лествицо наша ка Царству Небеском!
Радуј се, дрво добро које је многи род донело!
Радуј се, разобличитељу многобоштва!
Радуј се, проповедниче Божијих преславних чудеса!
Радуј се, јер си нови Закон Божији записао!
Радуј се, јер Боготочне воде из твојих уста теку!
Радуј се, јер си као сунце засијао проповедањем твојим!
Радуј се, јер твоја икона краси све храмове Божије!
Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 11.

Када ти би осамдесет четири године, свети Лука, тебе ухватише зловни идолопоклоници, ударише те на муке ради Христа Господа, и обесише о једну маслину у граду Тиви Беотијској, где и бише сахрањене свете мошти твоје. Предајући Анђелима свету душу своју, који је однесоше Господу, Коме си тако верно служио цео живот свој, ти си заједно са њима певао: Алилуја!

Икос 11.

Твоје свете и чудотворне мошти, свети Лука, исцељиваше многе, нарочито болесне од очију. Чувши за то цар Констанције свечано их донесе у Цариград. Један тешко болесни евнух чувши за њихов долазак, би у постељи принесен ковчегу са твојим моштима, па поклонивши им се и са дубоком вером се дотакавши ковчега, истога часа постаде потпуно здрав. Од радости он их са осталима понесе, и оне бише положене под светим олтаром крај моштију светих апостола Андреја и Тимотеја. Због тога ти благодарно кличемо:

Радуј се, јер је и на твојој мученичкој крви Црква Христова зидана!
Радуј се, јер си мученичким венцем увенчан!
Радуј се, јер си због Господа Христа многу поругу поднео!
Радуј се, јер си мучеништвом посведочио веру у Господа Христа!
Радуј се, јер те муке не уплашише, иако стар беше!
Радуј се, јер си своје добро течење страдањем запечатио!
Радуј се, јер ниси био залудни слуга Господа Христа, као многи од нас!
Радуј се, јер те и земаљска и Небеска Црква непрестано славе!
Радуј се, јер се радујеш заједно са Светима у Царству Небеском!

Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 12.

Поред Еванђеља у речи, ти нам, свети Лука, остави и Еванђеље у слици. По жељи ондашњих Хришћана, ти живописа три иконе преблагот лика Мајке Божије, Пресвете Богородице, које Она и благослови. Безмерно захвални што и нас удостоји да се побожно дивимо Њеној и Њеног Сина лепоти, ми радосно Премудром Господу кличемо: Алилуја!

Икос 12.

Исто тако, ти си, свети Лука, живописао на даскама и иконе светих апостола Петра и Павла. И тако постави почетак и темељ дивном и Богоугодном делу - сликању светих икона у славу Божију, Пресвете Богородице и свих Светих, које данас благољепно украшавају храмове Божије и на спасење призивају све оне који их побожно поштују. Благодарни и због тог бесцен-блага које си нам оставио, ми ти радосно појемо:

Радуј се, изобразитељу Мајке Божије на икони!

Радуј се, јер је Она благословила то твоје свето дело!

Радуј се, јер си Њену Икону овековечио!

Радуј се, јер си нам неизмерну радост у срца због тога донео!

Радуј се, јер благи лик Мајке Божије тобом насликан тугу нам отклања!

Радуј се, јер ти је Мајка Божија о Своме Сину открила тајне које је у срцу носила!

Радуј се, јер величање Мајке Божије из твога Еванђеља певамо у Њену част!

Радуј се, јер ти је Мајка Божија Арханђелски поздрав: Радуј се! - открила!

Радуј се, јер те је Мајка Божија благословила!

Радуј се, свети Лука, еванђелисто Христов и апостоле!

Кондак 13.

О, свети еванђелисто и апостоле Лука, светилнице Еванђеља Христовог, просвети и нас Небеским дубинама које из њега извиру, не би ли се у њима сви греси наши потопили, а душе осветиле, како би без страха дочекали дан када ћемо поћи одавде, ка свету где све Силе Небеске и сви Свети непрестано величају Бога и поју: Алилуја!

(Овај кондак се чита три пута, па затим поново: икос 1. и кондак 1. и онда молитва, на крају.)

Молитва

О, свети Лука, Богом избрани и Мајком Божијом благословени, проповедниче Еванђеља Христовог по свој васељени, мучениче и апостоле, помоћниче свима који те молитвено призивају, помози и нама, непотребним слугама Господњим. Јер ми се због многих прегрешења наших налазимо “у тами и сени смртној” и удаљени смо од Бога безмерно далеко. А због стида који осећамо због тога, и немајући смелости да Га сами замолимо за опроштај, призивамо тебе, велики светитељу Божији, као онога који у Његовој неизмерној светлости пребиваш, да Га уместо нас молиш да се смилује на нас.

Помози нам молитвама својим, свети Лука, да се поново у нама роди страх Господњи, страх који рађа љубав, а грех одгони. Јер ми смо толико навикли да грешимо свакога дана и часа, чак и у сну, као да смо заборавили речи Господње: "Стражите, јер не знате часа када ћу Ја доћи". Као да нас сваког трену не може позвати из овог привременог живота у вечни. Тај страх, тај осећај, ту премудрост, како каже псалмопевац Давид, пробуди у нама, свети Лука. И нека се онда, молитвама твојим, у нама роде сузе покајања. Сузе које ће све закутке душе наше да очисте од греха који се наталожио на њој. Јер ми, по свом безосећају и духовној обневиделости, не можемо ни да плачемо над мртвацима својим, над самима собом, а тако много суза, потоке суза, требали би да пролијемо за безбројне грехе које учинисмо.

Помози нам, неукима и неразумнима да "разумемо Писмо" које си и ти писао, јер онај ко га истински разуме, ко истински схвати речи његове, тај бежи од греха као од огња, и свим силама тежи да се приближи Богу. Јер тај схвата да је грех смрт, а Бог живот. Помози нам зато, свети Лука, да се, то схвативши, очистимо од греха, и пређемо из смрти у живот. Да нам Бог буде све у свему. Да одсада увек будемо у Његовој близини. Нека нам, као теби и Клеопи када сте ишли за Емаус, срце и душа стално трепере од Његовог присуства. Тада ће мир владати у нама, Небески мир, који ће нам утврдити наду на Царство Небеско, и том радошћу ћемо добити снагу да стреле лукавога које непрестано лете ка нама, лако одагнамо од себе. А са том надом, љубав Божија која је у нама, припремиће нас за пут ка Вечној Отахбини, где су све Силе Небеске, сви Свети, и Мајка Божија пред њима, Чији си ти благи лик на икони, тобом насликаној, овековечио. Нека нам очи срца нашег непрестано гледају ту лепоту, и њоме се наслађују, како би се већ овде зацарило у нама Царство Небеско, у које, нека се молитвама твојим, свети Лука, и преселимо, када дође крај земаљског пута нашег, па да онда радосно прослављамо Свемилостивог Бога: Оца и Сина и Светога Духа, кроз сву вечност бесконачних векова. Амин.